

ІНДИВІДУАЛЬНЕ І СУСПІЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ВПЛИВ І РОЛЬ СІМ'Ї

Стаття присвячена аналізу важливих проблем сімейного виховання, його ролі при формуванні індивідуального і суспільного здоров'я в сучасній Україні.

Ключові слова: сімейне виховання, індивідуальне і суспільне здоров'я

Статья посвящена анализу важных проблем семейного воспитания, его роли в формировании индивидуального и общественного здоровья в современной Украине.

Ключові слова: семейное воспитание, индивидуальное и общественное здоровье

The article is devoted to the analyzes the important problems of family education and its role in the formation of individual and public health in modern Ukraine.

Key words: domestic education, individual and public health

Актуальність теми. Сім'я завжди виступає моделлю конкретного історичного періоду розвитку суспільства, відображає його економічні, моральні й духовні суперечності. Тому сучасні економічні перетворення, демографічні проблеми, криза в політиці, культурі – все це відбивається на життєдіяльності сучасної сім'ї, на індивідуальному і суспільному здоров'ї нації. Проблема індивідуального та суспільного здоров'я українців та вплив на нього сімейного виховання залишається актуальною для сьогоднішнього дня.

Виклад основного матеріалу. У Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми "Здорова нація" на 2009-2013 роки, схваленій Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 травня 2008р. йдеться про стійку тенденцію до зниження рівня здоров'я населення України[7]. Здоров'я - одна з основних багатогранних і багатомірних характеристик людини. Для зручності й послідовності вивчення окремих характеристик і вимірів здоров'я людини виділено чотири основні взаємозалежні складові: фізична, психічна, соціальна і духовна складові здоров'я.

Важливою характеристикою фізичної складової здоров'я є ступінь фізичного розвитку індивіда, стан пульсу, температури тіла, частоти дихання, спроможність людини ефективно виконуватися певні дії, здатність людини пристосовуватися до змін довкілля, ефективно протидіяти хвороботворним чинникам.

Надзвичайно важлива психічна складова здоров'я, яка визначає розвиток людини як особистості, забезпечує її душевне благополуччя і розкривається через розвиток основних функцій психіки людини, відбувається за допомогою відчуттів, сприйняття, уваги, пам'яті, мислення, уяви, мовлення. Бадьоре самопочуття, відсутність захворювань сприяють веселому оптимістичному настрою, прагненню до продуктивного життя.

Соціальна складова здоров'я проявляється через взаємодію людини із соціальним середовищем, через ототожнення особи з певними соціальними групами (сім'я, родина, клас, громада, професійна спільнота тощо). Відповідний соціальний статус людини дозволяє створити оптимальні для формування, збереження і зміцнення здоров'я умови, суттєво позначається на її емоційному благополуччі.

Духовна складова здоров'я є своєрідною вершиною, яка складає все найкраще в людині, завдяки чому людський індивід стає особистістю і розкривається через поєднання вироблення певних правил культури поведінки, спілкування і мовлення у взаємодії з рідними, близькими і незнайомими людьми[3].

Індивідуальне здоров'я особистості формується з раннього дитинства. Вирішальним чинником становлення і розвитку особистості є сім'я. Вона залишається природним середовищем для фізичного, психічного, соціального і духовного розвитку дитини, несе відповідальність для створення належних умов для цього. Сім'я має виступати основним джерелом виховання особистості, матеріальної і емоційної підтримки, психологічного захисту, засобом збереження і передачі національно-культурних цінностей прийдешнім поколінням. Саме родина повинна передусім залучати до освіти, культури і прищеплювати навички хорошого способу життя, загальноприйняті норми суспільства. Причому тільки та сім'я має позитивний вплив, яка допомагає дитині відчувати себе рівноправним членом

сімейного колективу, де її люблять; вона має у сім'ї права і обов'язки; до її потреб ставляться з розумінням. Саме в таких сім'ях діти найбільше цінують поради і допомогу батьків, наслідують їх особистий приклад. У нормальній сімейній обстановці дитина виростає доброзичливою, гуманною, спокійною, здатною до співчуття, оптимістичною, добрим товаришем, з почуттям гумору, має тверді етичні правила.

Основними методами збереження та зміцнення здоров'я в умовах сім'ї мають стати формування культу здорового способу життя, повноцінне харчування, дотримання правил гігієни, профілактика захворювань, загартованість організму, культура міжродинних взаємин у повсяденному житті, фізична активність, запобігання шкідливим звичкам-палінню, алкоголізму, наркоманії[5].

Сімейне виховання повинно духовно збагачувати дитину, формувати її як особистість, впливати на її розвиток, пробуджувати добрі почуття, сприяти виробленню морально-етичних норм співжиття у суспільстві, формувати майбутнього громадянина незалежної України. Родинне виховання разом з педагогічним впливом школи та громадськості є основою формування суспільного здоров'я.

Сім'я є природним середовищем первинної соціалізації дитини, джерелом її матеріальної та емоційної підтримки, засобом збереження і передання культурних цінностей від покоління до покоління.

З перших днів появи дитини на світ сім'я покликана готувати її до життя та практичної діяльності, в домашніх умовах забезпечити розумну організацію її життя, допомогти засвоїти позитивний досвід старших поколінь, набути власний досвід поведінки й діяльності.

Оскільки мета виховання підростаючого покоління — формування всебічно розвиненої здорової особистості, сім'я, як і школа, здійснює моральне, розумове, трудове, естетичне і фізичне виховання.

На думку М. Стельмаховича «Тіло, душа, розум — ось три кити батьківської педагогіки». Тілесне виховання у сім'ї передбачає зміцнення здоров'я, сил та правильний фізичний розвиток дитини. «Усі наші зусилля, — зазначає він, — спрямовані на тілесне виховання, можуть бути швидко зведені нанівець, коли ми не захистимо наших дітей і підлітків від такого страшного ворога душі та тіла людини, як алкоголізм, паління, наркоманія, токсикоманія, статева розпуста, СНІД. Поширення цих та інших асоціальних явищ набуло такого розмаху, що нависла емертельна небезпека над самим генофондом нації, а значить, і над нашим майбутнім»[9].

Духовно-моральне виховання передбачає формування у дітей високої духовності та моральної чистоти. Складність цього завдання в тому, що воно вирішується, як правило, через добре поставлене в духовно-моральному аспекті життя сім'ї, суспільного ладу, вчинки людей, приклад батьків. Ефективність виховання дітей у сім'ї залежить від створення в ній належних умов.

Правильно поставлене розумове виховання в сім'ї розкриває перед дітьми широкий простір для накопичення знань як бази для формування наукового світогляду; оволодіння основними розумовими операціями (аналізом, синтезом, порівнянням); вироблення інтелектуальних умінь (читати, слухати, висловлювати свої думки усно і на письмі, рахувати, працювати з книгою, комп'ютером) готує їх до розумової діяльності[8].

Головна умова формування суспільного здоров'я — міцний фундамент сім'ї, що базується на її непорушному авторитеті, подружній вірності, любові до дітей і відданості обов'язку їх виховання, материнському покликанні жінки, піднесенні ролі батьків у створенні та захисті домашнього вогнища, забезпеченні на їх прикладі моральної підготовки молоді до подружнього життя.

Роль сім'ї у визначенні здорового способу життя дитини значною мірою залежить від організації домашнього побуту, традицій сімейного життя: порядку в сімейному господарстві, залучення дітей до розподілу бюджету сім'ї, загального режиму дня, здорового харчування, визначення для кожного робочого місця, зокрема для навчальних занять, дотримання певних сімейних правил (кожна річ має своє місце, прийшов з прогулянки — вимий руки та ін.). Домашній затишок облагороджує дітей.

Порівняно з іншими соціальними інститутами сім'я має певні особливості, що істотно впливають на становлення особистості дитини:

1. Наявність усіх форм життєдіяльності людини, що реалізуються через функції сім'ї. У результаті сім'я формує власний спосіб життя, мікрокультуру, основою якої є цінності й елементи культури суспільства чи окремих його соціальних верств. Таким чином, сім'я — це суспільство в мініатюрі, з якого вибудовується соціальна взаємодія загалом.

2. Включеність дитини в сім'ю з дня її народження, формування саме в сім'ї перших уявлень про те, що таке добро і зло, коли дитина найбільшою мірою сприймає виховні впливи. Фактично сім'я є першою сполучною ланкою між людиною і суспільством, яка передає від покоління до покоління генетичний код, певні соціальні цінності, що на суб'єктивному рівні є ціннісними орієнтаціями членів сім'ї.

3. Безперервність і тривалість контакту людей різної статі, віку, з різним обсягом життєвого досвіду спричинюються до інтеріоризації дітьми зразків поведінки насамперед батьків і тільки потім — людей поза сім'єю.

4. Переважно емоційний характер зв'язків між членами сім'ї, що базуються на любові і симпатії, створює сприятливу основу для спрацьовування таких неусвідомлюваних дитиною соціально-психологічних механізмів впливу, як наслідування, навіювання, психічне "зараження". При цьому забарвленість емоційних контактів впливає на формування почуття задоволення (незадоволення) собою і оточенням.

Особливо значною є роль сім'ї у становленні особистості дитини на первинному етапі її соціалізації [3].

Сім'я, особливості взаємодії батьків і дитини багато в чому забезпечують (чи не забезпечують) успіхи дитини на подальших етапах її соціалізації.

В Україні типовою є нуклеарна сім'я з невеликою кількістю дітей (52,1 % — з однією дитиною), із професійно зайнятими батьками, що підтримують здебільшого ділові контакти з родичами. У неповних сім'ях виховують 1,5 млн дітей. Внаслідок зменшення реальних доходів родин переважна їх більшість не має можливості створити для дітей сприятливі умови життя [1].

Отже, сучасна українська сім'я часто не має змоги повною мірою реалізувати свій потенціал для формування здорової особистості. Негативний вплив на нього мають об'єктивні (неповна сім'я, погані житлові умови, недостатнє матеріальне забезпечення) та суб'єктивні (слабкість педагогічної позиції батьків) чинники. Найвагомішою серед об'єктивних причин є неповна сім'я, яка з'являється в силу того, що в усіх вікових групах від 20 до 50 років смертність чоловіків більш як утричі вища, ніж жіноча, а у віковій групі 30—34 роки — в чотири рази. Разом з великою кількістю розлучень це призводить до збільшення кількості сімей, у яких мати (рідко — батько) виховує дітей сама. У неповній сім'ї процес виховання здорового способу життя ускладнюється, оскільки діти значну частину часу бездоглядні, неконтрольовані, перебувають на вулиці, нерідко контактують з аморальними людьми [3].

Провідну роль у формуванні особистості дитини відіграє мати. Діти, які виростають без материнського тепла і ласки, похмурі, як правило, замкнені, злостиві, вперті.

Негативно позначаються на здоров'ї дітей і погані житлові умови сім'ї. Як свідчать дані спеціального обстеження, в Україні більше половини молодих сімей не мають окремого житла навіть через 10 років подружнього життя, майже половина сімей проживає з батьками в незадовільних для виховання дітей житлових умовах. У таких сім'ях батьки часто не можуть забезпечити дитину постійним робочим місцем, тому їй важко зосередитися над завданням, з'являється роздратованість, незадоволення, а згодом і невірноваженість. Дається взнаки і низьке матеріальне забезпечення сім'ї. Згідно з даними тижневого обстеження домогосподарств, серед сімей з дітьми частка тих, хто отримував доходи, нижчі від офіційно встановленого рівня, що дає право на отримання допомоги на дітей віком до 16 років, становила 31%, у тому числі серед неповних сімей — 44%, сімей з однією дитиною — 53%, з двома — 64%, з трьома дітьми — 86%. Діти з таких сімей почуваються серед однокласників меншوارтісними, бо вирізняються із загальної маси одягом, відсутністю

грошей на обіди чи екскурсію. Це психологічно пригнічує їх, озлоблює проти батьків, яких вони вважають невдахами. Згодом ця злість переноситься на однокласників, педагогів[1].

Значна частина сучасних сімей припускається помилок у створенні сприятливих умов для здорового способу життя дітей.

Серед найважливіших факторів, що мають вплив на здоров'я — особливості стилю та способу життя, психоемоційний мікроклімат в родині, де виховується дитина, характер стосунків батьків з нею. Залежно від того, хто і як доглядає дитину, якими є стосунки між дорослими, серед яких виховується дитина, розвиток її може бути нормальним, прискореним або уповільненим. У сім'ях, які мають дітей шкільного віку, батьки вважають, що найактуальнішими проблемами є низькі прибутки та побутові труднощі, а проблеми морального порядку, стосунки між дорослими членами сім'ї та взаємини між батьками і дітьми, відходять на другий план.

Причинами такого становища дорослі вважають передусім відсутність вільного часу, перевантаженість батьків вирішенням питань матеріального утримання сім'ї, що призводить до скорочення часу для спілкування з дитиною, заняття з нею спільними справами, проведення сімейного дозвілля, а це в свою чергу послуговує віддаленню дітей від батьків, психологічному розриву єдності між ними, що має свої наслідки у погіршенні здоров'я дітей[8].

Це в свою чергу зумовлює те, що дитина більше піддається впливу позадомашнього оточення (однолітки, друзі, старші товариші), які можуть спонукати дитину до вживання алкоголю та тютюну. Часто підлітки бажають здаватися дорослішими або "бути як усі". Формуванню негативних звичок також сприяє агресивна повсюдна реклама алкогольних напоїв та тютюнових виробів. До того ж батьки вважають вживання алкоголю та тютюнопаління соціально допустимими явищами.

Значна частина батьків має недостатні знання щодо шкідливості цих звичок в сім'ях та байдуже ставиться до дозволеності дітям перебувати у задимлених сигаретами приміщеннях. Крім безпосереднього негативного впливу цих факторів на здоров'я дітей, це є чинником раннього призвичаювання дітей до алкогольних напоїв та тютюну. За даними проведеного соціологічного опитування батьків, значна частина дітей дошкільного віку (29,0%) перебуває в приміщеннях, в яких палять дорослі члени родини як у робочі, так і у вихідні дні. У вихідні дні під вплив середовищного паління підпадає значно більше дітей, ніж в будні[5].

Перебування дітей вдома в умовах частого впливу середовищного паління свідчить про байдуже ставлення батьків до негативного впливу тютюнового диму на організм дитини та їх необізнаність з цього питання.

Протидією негативних звичок може бути формування свідомої позитивної установки на збереження свого здоров'я, формування ставлення до здоров'я як однієї з найважливіших загальнолюдських цінностей. Саме сім'я повинна здійснювати виховну функцію, спрямовану на формування позитивно свідомого ставлення до свого здоров'я.

Вирішальним позитивним впливом на здоров'я дітей в сім'ї є почуття взаємної любові й поваги матері й батька та виявлення цих почуттів у їхніх щоденних взаєминах. В. Сухомлинський писав: «Людину ми творимо любов'ю - любов'ю батька до матері і матері до батька, любов'ю батька і матері до людей, глибокою вірою в гідність і красу людини. Прекрасні діти виростають у тих сім'ях, де мати і батько по-справжньому люблять одне одного і разом з тим люблять і поважають людей. Я відразу бачу дитину, в якій батьки глибоко, сердечно, красиво, віддано люблять одне одного. У такій дитини - мир і спокій у душі, стійке моральне здоров'я, щиросердна віра в добро, віра в красу людську»[10].

Психічне здоров'я дитини, розвинуті гуманні почуття й емоції є результатом культури взаємин батьків і дітей молодшого шкільного віку. Емоція є стимулом діяльності, пізнання, творчості, а також основою батьківсько-дитячих взаємин у сім'ї. Почуття також неможливо замінити великим обсягом інформації. Емоційна культура передбачає щирість і свободу прояву почуттів, що сприяє кращому духовному спілкуванню і взаєморозумінню. Розвинена емоційна культура яскраво віддзеркалюється в красі почуттів батьків до дитини.

Культура взаємин батьків і дітей не з'являється сама по собі, не може бути кимось нав'язана. Вона пов'язана з особистісним і свідомим вибором, що само по собі багато що говорить про її зрілість. Кожна нова риса культури виростає на основі вже сформованої, яка є відображенням взаємозалежних структурних елементів культури взаємин. Гуманні якості культури взаємин батьків і дітей відтворюють найсуттєвіші характеристики психічного здоров'я дитини.

Дитині молодшого шкільного віку в міру її вікових розумових здібностей і можливостей для розвитку гуманних якостей необхідна неабияка притягальна сила стимулів, особливо для розвитку здібностей дітей до роздумів, позитивних емоційних переживань. Батьки, які не виявляють позитивних емоцій у спілкуванні з дітьми, як правило, ускладнюють процес формування в дітей гуманних почуттів, неправильно розуміють їх думки, почуття і поведінку, ускладнюють взаємини, створюють бар'єри в усіх сферах життєдіяльності дитини, погіршують всі складові здоров'я дитини[6].

Існує певна закономірність: якщо гуманні якості дитини в сім'ї вчасно не розвиваються або гальмуються, їх спонукальна сила послаблюється або зовсім зникає. Особливо це стосується нахилів духовного змісту, наприклад, наміру захистити матір, сестру, бабусю, які з'являються за певної емоційної ситуації. Відсунуту в часі перспективу задоволення такої потреби потім ні спонукуванням, ані нагадуванням не повернути. Нагадування викликає в молодшого школяра вже інші емоції, наміри й сподівання. Таким чином, спонукальну силу гуманної якості як складової здоров'я дитини в сім'ї можна підсилити, зруйнувати.

Кожен із батьків прагне, щоб дитина виросла фізично і психічно здоровою, не мала шкідливих звичок. Та багато в чому формування здорового способу життя залежить від стилю життя сім'ї, способу організації життя, характеру взаємин між батьками, участі їх у вихованні, правильної організації вільного часу сім'ї, ставлення самих батьків до вживання алкоголю, паління, наркотичних речовин. Спосіб життя сім'ї в основному зумовлює і спосіб життя дітей. Дослідження свідчать, що сімейні конфлікти між батьками, батьками та дітьми, застосування фізичних покарань, нерозуміння батьками дітей, відсутність батьківської уваги, підтримки дитини – усе це стає причиною того, що процес становлення особистості підлітка проходить важче, ніж звичайно.

Відомо, що батьки для своїх дітей є одним з основних джерел інформації з багатьох питань. Саме до батьків звертаються молоді люди зі своїми проблемами та труднощами. Діти очікують від батьків порад і допомоги з різних проблем, тому часто батькам доводиться виконувати функції не лише старших друзів і вчителів, а й психолога, лікаря, довідкового бюро та "швидкої допомоги".

Незалежно від того, наскільки самі батьки усвідомлюють свою роль у формуванні здорового способу життя молодого покоління, підлітки окреслюють досить широке коло тем, на які вони можуть розмовляти з батьками. Якщо відкинути таку тему, як навчання й уроки, то, за статистичними даними, найчастіше підлітки говорять із батьками про своє майбутнє (60% - 70%), стан здоров'я (55% - 65%), своїх друзів (50% - 60%), своє харчування (45%), поведінку (до 40%). Не так часто предметом розмови є економічні проблеми сім'ї (24%), стосунки між хлопцями та дівчатами (20-25%), статева зрілість (10-20%) та інтимні стосунки між чоловіком і жінкою (5-10%).

Свідченням того, що батьки є надзвичайно важливим і впливовим джерелом формування здорового способу життя, є також те, що 36% з числа 10-16 – річних цілком довіряють батькам і відверто обговорюють із ними будь-які питання, а ще 52% довіряють батькам, хоча деякі питання не наважуються з ними обговорювати. Таким чином, 88% підлітків довіряють батькам, 1% респондентів зазначили, що вони зовсім не довіряють батькам. Про високий рівень довіри та достатньо відверті стосунки між підлітками та батьками свідчать відповіді більшої частини опитаних 10-14 річних учнів, що їхні батьки знають, де і з ким вони спілкуються ввечері[1].

Можна сказати, що батьки є одним із основних джерел інформації щодо здорового способу життя для дітей, підлітків і молодих людей. Результати соціологічних опитувань

засвідчують, що зі збільшенням віку питома вага тих, хто обговорює ці проблеми з батьками та отримує від них інформацію, хоч і незначною мірою, але знижується.

Очевидно, що сім'я має двосторонній вплив на спосіб життя молодшої людини. З одного боку, сім'я виступає як захисний чинник, що перешкоджає появі та розвитку шкідливих звичок, з іншого – як особливий чинник, що стимулює розвиток шкідливих звичок у дітей.

Захисні чинники сім'ї найбільшою мірою виявляються в тому випадку, коли:

- між членами сім'ї добрі, відверті стосунки;
- виховання дітей передбачає вияв душевного тепла;
- батьки вірять у життєві успіхи дітей, виявляють високі батьківські очікування;
- діти, з одного боку, залучені до прийняття сімейних рішень, а з іншого – мають свої власні завдання стосовно інших членів сім'ї;
- стосунки між батьками базуються на емоційній взаємній підтримці;
- ставлення батьків до дітей базується на реальній зацікавленості, увазі до їхніх проблем і визначається не тільки розмовами, а й безпосередньою участю в різних аспектах життя дітей.

Негативний вплив сім'ї на спосіб життя дітей, пов'язаний насамперед із внутрішньою кризою сім'ї:

- сімейною де зорганізованістю, яка призводить до того, що сім'я припиняє вирішувати навіть елементарні проблеми дитини;
- сімейні конфлікти, які є причиною різних стресів у дітей;
- виявом насилля (фізичного, психічного, сексуального);
- відсутність почуття любові та взаєморозуміння між членами сім'ї;
- наявністю шкідливих звичок (алкоголізм, наркоманія тощо) серед членів сім'ї;
- невимогливістю та непослідовністю санкцій, щодо виявів шкідливих звичок у дітей, слабка дисципліна в сім'ї;
- нереалізованим очікуванням щодо розвитку й успіхів дитини[3].

Знання особливостей молодіжного та підліткового віку може змінити ставлення дорослих до підлітків і, таким чином, зменшити деякі ризики для здоров'я, передусім це стосується психологічного дискомфорту й фізичної активності. Сім'я виступає складним соціальним феноменом. Саме вона повинна найбільше дбати про здоров'я дітей.

Висновки. Особливості способу та стилю життя сімей, існуючі виховання дітей, практика їх виховних технологій та ставлення до здоров'я дітей належать до дієвих чинників мікросоціуму сім'ї, що значною мірою впливають на формування дитячого здоров'я. Сім'я є і залишається природним середовищем для фізичного, психічного, соціального і духовного розвитку дитини, її матеріального забезпечення і несе відповідальність за створення належних умов для цього. Вона має виступати основним джерелом виховання дитини, матеріальної та емоційної підтримки, психологічного захисту, засобом збереження і передачі національно-культурних цінностей прийдешнім поколінням. Саме сім'я повинна передусім залучати дітей до освіти, культури і прищеплювати навички здорового способу життя, загальнолюдські духовні цінності, норми суспільного життя.

На даному етапі розвитку, ситуація в Україні із суспільним та індивідуальним здоров'ям населення є набагато гіршою, ніж в інших європейських країнах. Проблеми здоров'я нації в Україні є серйозними, а їх вирішення – невідкладним, що потребує значних зусиль держави та громадських організацій. Оскільки сім'я є сферою формування індивідуального здоров'я, первинних ціннісних орієнтацій і соціальних установок дитини, держава повинна створювати умови для її повноцінного розвитку. У сучасних умовах охорона благополуччя сім'ї повинна вводитись в ранг державної політики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Батьків не обирають : Проблеми відповідального батьківства в сучасній Україні / За ред. Ю.М.Якубової та ін. – К.: АЛД,1997. – 185 с.
2. Бойко А. Григорій Ващенко: альтернатива поглядів і оцінок: Навчальний посібник. – К.: ІЗМН,1999. – 235с.

3. Бондарчук О.І. Сім'я як осередок соціалізації дитини // Проблеми соціальної захищеності дітей в ринкових умовах. – К.: АЛД, 1998. – 95 с.
4. Ващенко Г. Виховання пошани до батьків і старших // Вибрані педагогічні твори. – Дрогобич: Видавнича фірма “Відродження”. 1997. – С. 128-141.
5. Ващенко Г. За здорову і свідому українську родину // Твори. Том 4. Праці з педагогіки і психології. – К.: “Школяр” – “Фада” ЛТД. 2000. – С. 314-325.
6. Історія української педагогіки / За ред. М.Стельмаховича. – К: Інститут змісту і методів навчання. 1998. – 356с.
7. Концепція Загальнодержавної цільової соціальної програми “Здорова нація” на 2009-2013 роки, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 травня 2008р. №731р.//<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
8. Макаренко А.С. Книга для родителей.-М.: Педагогика,1988. – 156 с.
9. Стельмахович М. Українська родинна педагогіка: Навч.-метод. посіб. – К., 1996. – 180с.
10. Сухомлинський В. Моральні цінності сім’ї // Вибрані твори: В п’яти томах. – К.: Рад.школа,1977. – Т.5. – С. 343-347.

В.Г. САЙ

РОЗРОБКА НОВИХ МЕТОДІВ ТЕРАПІЇ У КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ЗАПАЛЬНИХ ХВОРОБ ПАРОДОНТА

В роботі розглянуто ефективність застосування препарату ізатизон у комплексному лікуванні запальних хвороб пародонта. Велика активність терапевтичної дії препарату і місцеве застосування його у комплексному лікуванні запалень.

Ключові слова: препарат ізатизон, його дія, застосування.

В работе рассмотрена эффективность применения препарата изатизон в комплексном лечении воспалительных заболеваний пародонта. Высокая активность терапевтического действия препарата и местное применение его в комплексном лечении воспалений.

Ключевые слова: препарат изатизон, его действие, применение

In this work efficiency of usage of preparation izatizon in complex treatment of inflammatory diseases of periodontium was analyzed. Great activeness of therapeutic effect of preparation and local usage of it in curing of inflammations.

Key words: preparation, izatizon antimicrobial action, usage.

У комплексному лікуванні запальних хвороб пародонта важливе місце займає застосування патогенетичних засобів, що пригнічують мікрофлору в тканинах пародонта. З цією метою застосовують препарати, які впливають на основні види мікроорганізмів, що паразитують у пародонтальних кишнях. Враховуючи різноманітність мікрофлори пародонтальних кишень за видами та властивостями (коки, палички, грибки, найпростіші як аеробні, так і анаеробні), для їх пригнічення застосовуються різні групи антибактеріальних засобів та їх поєднання. Це антибіотики, сульфаніламідні, протигрибкові препарати, нітрофурани, препарати протипротозойної флори та інші. Вивчення можливостей використання нових лікарських антибактеріальних препаратів, підсилення або продовження дії досить ефективних засобів, що вже використовуються, є актуальним науковим завданням стоматології.

З цією метою нашу увагу привернуло застосування розчину ізатизону. Лікарська форма ізатизон, до складу якої входять такі середники як етоній, додезоній, тіоній, а також димексид і поліетиленгліколь, володіє бактеріостатичною і бактерицидною діями по відношенню до стафілококів і стрептококів, інактивує стафілококовий токсин. Володіє поверхнево активними властивостями, фунгіцидною, протизапальною і протівірусною діями, а також проявляє антитоксичну дію.